

HALDEN
KOMMUNE

Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Halden kommune 2020-2024

Folkehelse i alt vi gjør!

Innhold

Bakgrunn	3
Organisering av arbeidet	3
Slik har vi det	3
Omsetning	4
Bruk av alkohol	4
Rusmidler totalt sett	5
Bruk av alkohol og marihuana blant unge i Halden	6
Skjenkepolitikk	7
Sentrale føringer	8
Slik vil vi ha rusmiddelpolitikken i Halden	8
Folkehelse	8
Bedre kvalitet og økt kompetanse	9
Regulering av tilgjengelighet av rusmidler	9
Mer forpliktende samhandling	9
Tilgjengelige Tjenester og sosial inkludering	9
Handlingsplan	10
Vedlegg: Bevillingsreglement	11

Bakgrunn

Alle kommuner er pålagt å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan, jf. alkoholloven § 1-7d.

«Kommunal alkoholpolitisk handlingsplan: Kommunen skal utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Departementet kan gi forskrifter om innholdet av kommunal alkoholpolitisk handlingsplan.»

Innenfor alkohollovens rammer er kommunene gitt et stort ansvar og frihet til å utforme sin egen lokale alkoholpolitikk. Kommunens forvaltning av alkoholloven er et viktig virkemiddel for å fremme folkehelse. Planens hovedformål er å sikre systematisk arbeid med rusforebyggende tiltak og skjenkepolitiske tiltak.

Halden kommune har valgt en annen innretning på planverket på dette området enn det de fleste andre kommuner har valgt. Kommunen har valgt å ha strategiene for rusmiddelpolitikken i en egen plan, «*rusmiddelpolitisk handlingsplan*» som i stor grad omhandler bevillingsreglement og tiltak som ikke direkte handler om tjenesteyting, mens det som omhandler tjenesteyting er nedfelt i «*Rus og psykiatriplan for Halden kommune*». Erfaringen er at planverket sikrer både reglementer og tjenesteyting på området og at den dekker behovet

Organisering av arbeidet

Hovedutvalg for helse, omsorg, sosialtjenester og inkludering fattet den 07.02.2020 vedtak om å opprette en politisk arbeidsgruppe for revidering og utarbeiding av rusmiddelpolitisk handlingsplan.

Anders Wingren,R(leder)	Vara: Cato Lettenstrøm,AP
Heidi Raude,V	Vara: Solveig Vitanza
Simen M. Gundersen,H	Vara: Dagfinn Stærk, KrF

Gun Kleve fra administrasjonen har deltatt som sekretær.

Følgende instanser/personer har bidratt med informasjon til planarbeidet:

Ann- Charlott Kinblad, Nav-veileder med arbeidssted Halden VGS

Henrik Martinsen, rustjenesten

Lena Eriksen, SLT koordinator

Linda Skauge Antonsen, helsesykepleier i Halden kommune, arbeidssted Halden VGS

Linn Rokke Andersen, Leder for kommunale ungdomsklubber

Ole Jacob Stensvik, sosiallærer Rødsberg ungdomsskole

Ungdomsrådet i Halden

Åse Sivertsen, Kim Grønnerød og Gøran Kjeldsen i politidistrikt øst, Halden politistasjonsdistrikt.

Slik har vi det

Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS, som fra 2016 ble underlagt Folkehelseinstituttet) utgir årlig statistikk om alkohol og andre rusmidler.

Statistikk er viktig i forbindelse med utforming av en rusmiddelpolitisk handlingsplan.

Ungdataundersøkelsen i 2019 samt en befolkningsundersøkelse gjennomført i 2019 inneholder gode data som forteller hvordan status er i Halden.

	Andel som drikker alkohol en gang per uke eller oftere	Andel som har drukket seks eller flere alkoholenheter ved en og samme anledning ukentlig	Andel som har brukt cannabis noen gang	Andel som har brukt cannabis siste 12 måneder
	2019	2019	2019	2019
Begge kjønn				14
16-24 år	22	9	26	5
25-44 år	30	4	31	1
45-66 år	38	4	15	
67-79 år	43	3		

Tabellen viser at alkohol brukes mer jo eldre folk blir. Når det gjelder bruk av cannabis og de som har brukt dette de siste 12 måneder, så er de yngste mellom 16-24 år som dominerer bruken.

Omsetning

Liter alkohol per innbygger 15 år +, dagligvarer og vinmonopol¹

År	2012	2013	2014	2015	2016
Geografi					
Hele landet	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0
Moss*	4,9	4,7	4,7	4,7	4,7
Sarpsborg*	3,9	3,9	3,9	3,7	3,8
Fredrikstad*	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7

SSB opererer med statistikk med antall liter omsatt per innbygger 15 år. Alkoholomsetningen er omregnet til antall liter ren alkohol per bosatt innbygger i kommunen 15 år og eldre. Ingen innbyggere mellom 15-18år kan kjøpe alkohol, så statistikken kan virke misvisende. Tallene sammenlignes kommunene imellom og med landet som helhet for å vise ulikheter.

I den enkelte kommune kan den registrerte alkoholomsetningen være et mål på totalforbruket og dermed en god indikator på omfanget av skader knyttet til alkohol. Grensehandel, avstand til vinmonopol og handelslekkasje til nabokommuner må imidlertid tas i betraktning når tallene tolkes. I vår region er det særlig grensehandel som påvirker omsetningen. Statistikk på *bruk* av alkohol kan vise et annet bilde enn omsetningen gjør.

Bruk av alkohol

Når det gjelder inntak av alkohol viser befolkningsundersøkelsen i Halden fra 2019 at 14% aldri drikker alkohol, 34% sier de drikker månedlig eller sjeldnere, 30% drikker 2-4 ganger per måned, 18% 2-3 ganger per uke, og 5% sier de drikker 4 ganger per uke eller mer. Snittet for Østfold er 4%. Sammenlignet med Østfold forøvrig viser også tallene at de som drikker mye, drikker i gjennomsnitt mange enheter oftere enn de som svarer at de drikker mye i Østfold forøvrig. Bruken av alkohol variere med alder og utdanningsnivå. Ut fra statistikken under kan det se ut som at menn med høy utdanning drikker mest, og alderspensjonistene utpeker seg som de som drikker alkohol oftest.

¹ Kommunehelsa.no

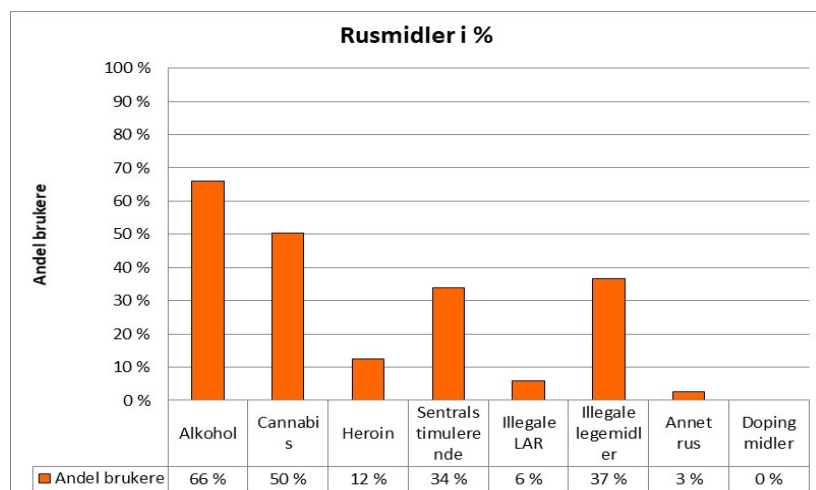
4.4. ALKOHOLBRUK

	Kommun	Hovedaktivitet					KJØNN		ALDER - LIVSFASER				HØYESTE AVSLUTTEDE				SIVILSTAND					
	Halden	Yrkesaktiv	Alderspensjonist	Arbeidslødig/Trygd/Sosia	Underutdanning	Annet	Mann	Kvinne	18-34	35-44	45-64	65-79	Grunnskole	Fagutdannin	Universitet - lav	Universitet - høy	Ukjent	Gift/partner	Samboende	Kjæreste	Enslig	Ukjent
To ganger per uke eller oftere	22 %	22 %	40 %	12 %	5 %	13 %	27 %	18 %	9 %	18 %	26 %	37 %	19 %	18 %	23 %	30 %	11 %	28 %	18 %	22 %	16 %	12 %

I den samme undersøkelsen blir respondentene spurt om hvor mange enheter de drikker når de drikker. (Et glass/en boks eller en drink) 51% svarer 1-2 enheter, 26% sier 3-4 enheter, 13% sier 5-6 enheter, 6% svarer 7-9 enheter og 3% svarer at de drikker 10 eller flere enheter. Disse tallene er ganske likt gjennomsnittet for Østfold.

Rusmidler totalt sett

Det finnes lite statistikk på bruk av illegale rusmidler i Halden. I planarbeidet ble politiet og rustjenesten invitert til å orientere om hva de opplever som utfordringer. Rustjenesten hadde gjort en undersøkelse blant brukerne de gir tjenester til. Og Politiet orienterte om utfordringer i sentrum på nattetid i helgene. Under er en figur² som viser et sammensatt bilde. De fleste som bruker illegale midler bruker flere typer, og 2/3 bruker alkohol. Politiet opplyser at det brukes dopingmidler i Halden, men de brukerne som har deltatt i denne undersøkelsen sier de ikke bruker det.

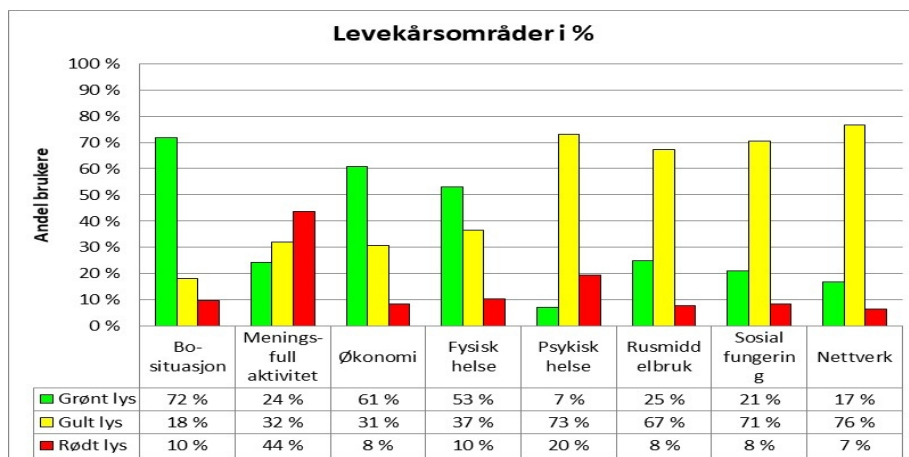
³Fordeling av typer rusmidler blant rustjenestens brukere i Halden kommune.

Konsekvensene av rusbruk fremkommer i denne tabellen ⁴:

² KORUS

³ KORUS

⁴ KORUS

Tabellen over viser at boligsituasjonen i Halden er ganske bra for de som har så store utfordringer med rus at de mottar tjenester fra kommunen. Det er få uten fast bobel, men boevnen er varierende og medfører mange oppsigelser i det privat leiemarkedet. Det er behov for flere kommunale og tilrettelagte boliger for de med manglende boevne. 60% har en avklart økonomi. Mange har dårlig psykisk helse og et lite nettverk.

Politiet er tilstede i sentrum i helgene og jobber forebyggende for å demme opp for vold og skader. De ser at rus er innblandet i alle typer lovbrudd. De anbefaler Halden kommune å starte opp med programmet «Maks uteliv» som er et samarbeidstiltak mellom politi, kommune og bevertnernæringen.⁵

Bruk av alkohol og marihuana blant unge i Halden

Å drikke i ungdomsalderen er ofte sammenvevd med vennskap, flørtning og en sosial livsstil. Unge som drikker alkohol midt i tenårene, har som regel mange venner og et aktivt sosialt liv.

Samtidig vet vi at det å drikke alkohol gir risiko for akutte skader, og ungdom som begynner å drikke tidlig, har i mange tilfeller et atferdsmønster der andre typer antisosial atferd og bruk av tyngre rusmidler inngår. Ungdom i en slik situasjon har gjerne et mer trøblete forhold til skolen og til foreldrene enn andre. De begår mer kriminalitet, har dårligere psykisk helse og får oftere problemer senere i livet.⁶

Ungdataundersøkelsen fra 2019 viser at det er stor variasjon i hvor gamle ungdom er når de begynner å drikke alkohol. I starten av videregående har litt under halvparten vært tydelig beruset, men denne andelen øker til nesten åtte av ti i VG3. Tallene fra de siste årene tyder på at det har vært en utflating i bruken av alkohol. Det har derimot vært en viss økning i andelen som har vært beruset, særlig blant guttene. Det er generelt små forskjeller i alkoholvaner mellom gutter og jenter.

Elevhelsetjenesten ved Halden videregående skole⁷ sier at russetiden bidrar til økt alkoholbruk blant elevene, de sier at flere elever opplever et press på å drikke alkohol, og noen får helseutfordringer som følge av dette. I de verste tilfellene ender det med havarerte studier.

Ungdataundersøkelsen viser at i overkant av en av ti elever på videregående har erfaringer med hasj og marihuana. Bruken av hasj øker betydelig fra VG1 til VG3. Fra 2015 har det vært en markert økning i hasjbruk blant gutter.

Det er en betydelig kjønnsforskjell i bruken av hasj, hvor gutter bruker det mer enn jenter. Kjønnsforskjellen ser også ut til å øke i løpet av videregående.

Siden 2015 har det vært en liten økning i andelen som har blitt tilbudt hasj. Dette gjelder for begge kjønn, og øker i løpet av videregående.

Samtidig er det en god del flere som blir tilbudt stoffet enn som selv har prøvd det. Som i bruken av hasj er det en betydelig kjønnsforskjell hvor gutter i mye større grad enn jenter blir tilbudt stoffet.

⁵ Øst politidistrikt, forebyggende enhet ved Halden politidistrikt

⁶ Ungdata.no

⁷ Møte med helsesykepleier og NAV-veileder 13.02.2020

Illustrasjon: bilde fra pixabay

Skjenkepolitikk

§1 alkoholloven

Lovens formål.

«Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.»

§ 1-7a

Kommunens skjønnsutøvelse ved behandling av søknad om bevilling for salg eller skjenking m.v.

Ved vurderingen av om bevilling bør gis, kan kommunen blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på om bevillingssøker og personer som nevnt i § 1-7b første ledd er egnet til å ha bevilling.

Skjenkepolitikk er ofte en vanskelig avveining mellom næringspolitiske interesser, innbyggernes krav og forventninger, og samfunnets ønske om å redusere uønskede helsemessige og sosiale konsekvenser.

Det viktigste og mest virksomme forebyggende tiltaket som kommunen kan bruke for å redusere alkoholforbruket er regulering av salgs- og skjenkesteder og salgs- og skjenketider. Kommunestyret i Halden vedtok et revidert bevillingsreglement på forsommeren 2020.

Kunnskap om folkehelseperspektivet bør være et tema i samarbeidet mellom kommunen og bevertnernæringen for å øke kunnskapen om rusbruk i kommunen, og sammen komme frem til gode tiltak for å forebygge rusrelaterte skader og ulykker.

Det er viktig at bevillingspolitikken gir forutsigbarhet for salgs- og skjenkestedene. Næringen gir arbeidsplasser, og forutsigbarhet er en viktig faktor for å sikre disse.

For å sikre at salg og skjenking av alkohol foregår i tråd med gjeldende lover og regler er kontrolltiltak et sentralt virkemiddel. Reaksjonen skal bidra til et ryddig uteliv. Dagens system med prikkbelastning ved overtredelser videreføres.

Gjennom kompetanseheving i programmet «ansvarlig vertskap» skal kommunen, politiet og skjenkenæringen samarbeide om å skape et tryggere uteliv ved å unngå overskjenking og skjenking til mindreårige. Kurset kan gjennomføres via internett. Målet er også å unngå vold relatert til skjenking av alkohol.

Sentrale føringer

Helse- og omsorgsdepartementet er i gang med arbeidet med en nasjonal alkoholstrategi som skal legges frem høsten 2020.

Målet er å redusere alkoholforbruket i befolkningen med minst 10 prosent innen 2025 sammenliknet med 2010. Dette er en del av WHO's globale handlingsplan for forebygging og begrensning av ikke-smittsomme sykdommer (noncommunicable diseases, NCD).

Ramme for strategien er blant annet at det alkoholforebyggende arbeidet rettet mot ungdom skal styrkes. Det vil være særlig viktig å koordinere arbeidet opp mot å styrke det øvrige rusforebyggende arbeidet og mot rusreformen.

Regjeringen sier de vil videreføre hovedlinjene i dagens alkoholpolitikk med de regulatoriske virkemidlene i norsk alkoholpolitikk: bevillingsordningen, reklameforbudet, aldersgrenser, vinmonopol og alkoholavgifter. De har i et høringsbrev bedt om innspill på forslag i tillegg til dette.

Slik vil vi ha rusmiddelpolitikken i Halden

Strategier:

1. Tydelig folkehelseperspektiv
2. Bedre kvalitet og økt kompetanse
3. Regulering av tilgjengelighet av rusmidler
4. Mer forpliktende samhandling
5. Tilgjengelige tjenester og sosial inkludering

Folkehelse

Blant de viktigste virkemidlene for å forebygge alkoholrelaterte skader er restriksjoner på tilgjengeligheten av alkohol. Tilgjengeligheten påvirker totalforbruket i befolkningen, som igjen har betydning for omfanget av risikofylt alkoholbruk, som i sin tur påvirker omfanget av helsemessige og sosiale skader.

Lavere forbruk av alkohol og andre rusmidler i befolkningen fører til en betydelig folkehelsegevinst og bidrar til å minske sosial ulikhet i helse. Kommunen har flere virkemidler for å bidra til reduksjon, spesielt når det gjelder alkohol.

Alkohol- og narkotikabruk er blant de viktigste risikofaktorene for helsetap og tidlig død i befolkningen.⁸

- Vel 12 prosent av tapte friske leveår i den voksne befolkningen (aldersgruppa under 65 år) i Norge kan tilskrives alkoholbruk.
- Rusmiddelrelaterte helseskader er sosialt skjevfordelt, og grupper med lavere utdanning og/eller dårligere økonomi er mer utsatt enn andre (3).

⁸ Folkehelseinstituttet(fhi.no)

- Den sosiale ulikheten i dødelighet som vi ser i Norge, kan i noen grad tilskrives alkoholbruk.

Tiltak som effektivt reduserer rusmiddelbruk i befolkningen, vil følgelig gi en betydelig folkehelsegevinst og bidra til å minske sosial ulikhet i helse.

Bedre kvalitet og økt kompetanse

Helsedirektoratet har i samarbeid med Kompetansesenteret for rus Øst (KoRus Øst) utviklet e-læringsverktøyet Ansvarlig vertskap. Dette kurset handler om å bidra til et trygt og hyggelig uteliv ved ikke å skjenke mindreårige eller åpenbart påvirkede gjester. Kurset gir kunnskap om regelverk og situasjonshåndtering som er nyttig for de som jobber i utelivsbransjen.

Halden kommune mener dette e-læringskurset gir bevillingshaverne enda mer kunnskap og kompetanse om sitt ansvar og sine plikter, og det bør vurderes å stille et tilleggskrav fra neste bevillingsperiode om at andre ansatte som skjenker alkohol, i tillegg til styrer og stedfortreder på skjenkestedet må ha gjennomført e-læringsprogrammet Ansvarlig vertskap. Pris pr. 2020 er kr.300,- per person og kr.200,- per person dersom fire eller flere fra en arbeidsplass deltar. Ordningen er vedtatt i bevillingsreglementet og implementeringen må gjøres på en god måte.

Regulering av tilgjengelighet av rusmidler

Det skal være et felles ansvar mellom bevillingsmyndighet, bevillingshavere og andre aktører som har sitt virke opp mot utelivet, å opprettholde et trygt uteliv i byen og at alkoholomsetningen finner sted i samsvar med gjeldende lovverk og kommunale vedtak.

Mer forpliktende samhandling

Nedre Glommaregionen har innført ordningen «MAKS uteliv» med god effekt. MAKS står for *Myndighet, Ansvarlighet, Kontroll og Samarbeid*. Ordningen er et samarbeid mellom politi, kommune og bevertnernæringen. Halden kommune bør innføre samme ordning for å jobbe målrettet i et samarbeid med bevertnernæringen og politiet for å gjennomføre «ansvarlig vertskap i praksis» Målet er at det skal være hyggelig og sosialt og ingen skal bli overstadig beruset på utestedene i byen. Ordningen er innført med god effekt i Nedre Glomma regionen. Trivselen har økt og omsetningen har ikke gått ned.

Tilgjengelige Tjenester og sosial inkludering

Halden kommune har utarbeidet en egen plan for tjenestoområdet rus og psykiatri. Denne planen inneholder blant annet mål og strategier for tjenester til personer som har utviklet et rusproblem. Planen omhandler tiltak for både behandling og støtte. Tiltak som er rettet direkte mot tjenestemottakere blir derfor ikke tatt med i rusmiddelpolitisk handlingsplan.

Lenke til rus og psykiatriplan for Halden kommune:

<https://www.halden.kommune.no/Planer/temaplaner/Documents/Plan%20for%20rus-%20og%20psykiatritjenesten%202016-2019.pdf>

Det skal utarbeides en ny rus og psykiatriplan, ny kulturplan og en ny helse og mestringsplan i planperioden. I disse planen bør det innarbeides flere forebyggende tiltak som kan bidra til å forebygge rusbruk, særlig blant unge. Et gjennomgående tema i informasjonsinnhenting til denne planen var ungdom som savner trygge møteplasser i helgene.

Statistikken viser at den gruppen som drikker mest alkohol er godt voksne Forebyggende arbeid for denne gruppen bør ses på. For eksempel bør man rådgi de som bruker medisiner sammen med alkohol slik at de blir klar over farene ved dette. For den andelen som drikker så mye alkohol at de defineres som alkoholikere kan det bli ekstra krevende dersom de får plass i en kommunal institusjon når de blir gamle. Alkoholbruk i institusjoner med utfordringer knyttet til det, samt problematikk med alkoholdemens ses også i dag. Disse beboerne krever som regel en ekstra innsats med ekstra ressurser fra tjenesteapparatet.

Noen forebyggende tiltak bør starte tidlig, allerede i grunnskolen og det må være et tverrfaglig samarbeid mellom kommunalavdelingene i gjennomføringen av tiltakene. Samordning av kommunale tjenester i Halden kommune er nødvendig for å få et bedre rusforebyggende arbeid. Det er nødvendig å effektivisere arbeidet og ha flere

samarbeidsarenaer, for eksempel mellom de ulike ungdomstilbudene, og det er nødvendig med en tettere dialog virksomhetene imellom.

Halden kommune er opptatt av å hindre diskriminering av alle grupper og å sikre tilgjengelighet for alle. Det stilles krav om universell utforming av lokalene for nye bevertningssteder som søker om skjenkebevilling. Ligestillings- og diskrimineringsloven gjelder, og Halden kommune har utarbeidet en egen strategi for universell utforming. Halden kommune følger opp regjeringens handlingsplan for universell utforming og har fokus på dette i alle planer.

Halden kommune har også søkt om å bli godkjent som et trygt lokalsamfunn, og i det ligger også et trygt sentrum.

Handlingsplan

Tiltak	gjennomføring
Videreføre e-læringskurset «ansvarlig vertskap» for leder og stedfortreder ved skjenkestedene	Løpende
Kommunen skal vurdere å øke antall kontroller ved skjenkestedene, og spisse disse til den tiden på døgnet det skjenkes mest alkohol.	Løpende
Kommunen skal tilrettelegge for et nært samarbeid med bransjen og politiet ved å opprettholde jevnlig møter for utveksling av informasjon, faglig oppdateringer og erfaringer, tilsvarende ordningen med MAKS uteliv.	2021, ett møte hvert kvartal.
Kommunen legger til rette for kurs for bevillingsinnehavere i begynnelsen av hver ny bevillingsperiode.	Hvert 4.år
Alle kontrollører skal gjennomgå webkurset «ansvarlig vertskap»	Løpende
Kontrollmyndighet møter kontrollutvalg for alkoholsaker årlig	En gang per år
Halden kommune skal styrke samarbeidet med politiet rundt organiserte og uorganiserte russetreff, samt organiserte tilstelninger («revy fester/bli kjent fester/fadderuker»)	Årlig
Gå i dialog med russerne og videregående skole vedrørende rusbruk og begrensning av skadeomfang i russefeiringen	Årlig
Halden kommune skal ta initiativ til et interkommunalt samarbeid for å redusere rusbruk i russetiden.	2021
Alle nye bevertningssteder som søker om skjenkebevilling skal oppfylle krav om universell utforming før det gis bevilling.	løpende
Halden kommune skal jobbe aktivt og systematisk for å forebygge og fange opp risikabel rusbruk.	løpende

Vedlegg: Bevillingsreglement

HALDEN KOMMUNE

BEVILLINGSREGLEMENT

OG

RETNINGSLINJER FOR UTØVELSE AV

KONTROLL MED SALGS-

SKJENKESTEDER

OG

FORSKRIFT OM ÅPNINGSTIDER FOR SERVERINGSSTEDER,

OG SALGS-OG SKJENKETIDER FOR ALKOHOL.

2020-2024

GJELDENE FRA 01.07.2020

Godkjent Halden Kommunestyre 18. juni 2020

1.0 Tiltak for å nå de kommunale mål.

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk av 2. juni 1989 nr. 27 (alkoholoven) med endringer regulerer tilgjengeligheten av alkoholholdig drikk blant annet gjennom bevillingsordningen, fastsettelse av vilkår for hvordan salg og skjenking skal skje, og kontroll med at vilkårene blir overholdt.

Loven inneholder også enkelte regler som regulerer etterspørselssiden, blant annet aldersgrensebestemmelser og forbud mot alkoholreklame. Omfanget av alkoholskadene har direkte sammenheng med omfanget av forbruket. Begrenset tilgjengelighet anses som ett av de viktigste virkemidlene for å redusere alkoholkonsumet.

Prinsippet bak det kommunale bevillingssystem er at tilgjengeligheten av alkohol for kommunens befolkning i hovedsak skal bestemmes av lokale politiske organer – lokalt selvstyre innenfor lovens rammer er tillagt vekt.

Alle bevillinger skal utøves i henhold til alkohollovens *bestemmelser*. Overtredelse av alkoholloven

eller forskrifter gitt i medhold av den, kan medføre inndragning av bevillingen. Slike overtredelser kan også være straffbare.

Alkoholoven: § 1-1.Lovens formål.

Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Halden kommune ønsker å føre en bevillingspraksis som i størst mulig grad bidrar til å

fremme alkohollovens formål om å holde alkoholbruk, og dermed alkoholskader på et lavest

mulig nivå, samtidig som det erkjennes at alkohol skal være et lovlig nytelsesmiddel.

(ny) Samtidig ønsker kommunen å være en næringsvennlig kommune ved å gi byens serveringssteder, skjenkesteder og salgssteder forutsigbare og konkurransedyktige rammevilkår for en viktig næring i Arrangementsbyen Halden.

2.0 Tildeling av salgs- og skjenkebevillinger.

Den nye skjenkebevillingsperioden varer fra 01.07.2020 – 30.09.2024 etter automatisk fornying av samtlige gitte eksisterende salgs og skjenkebevillinger for neste bevillingsperiode senest frem til 30. september 2024 jf. forsøksordningen i alkohollovens § 1-6 tredje ledd.

Alle som søker om bevilling skal i søknaden vedlegge:

- a) Dokumentasjon av eierforholdene i bedriften.
- b) Tilfredsstillende skatteattest og bekreftelse på at andre plikter etter skattebetalingslov, ligningslov, folketrygdlov, regnskapslov og aksjelov for bevillingssøkeren (drifts-selskap) og andre juridiske personer nevnt i alkohollovens §§ 1-7b og 1-7c er overholdt.
- c) Firmaattest fra alle selskaper som er involvert i driften av virksomheten i henhold til alkohollovens § 1-7b.
- d) Videre skal det redegjøres for stedets tilgjengelighet til hele lokalet inklusive toaletter overfor mennesker med nedsatt funksjonsevne. Ved manglende tilgjengelighet her skal det på forespørsel fremlegges en plan for hvordan og når tilgjengelighet kan oppnås. Det skal i alle sammenhenger tilstrebes en universell utforming.
- e) Konseptbeskrivelse som bør inneholde informasjon om type sted (spisested, skjenkested, nattklubb/diskotek, overnattingssted eller dansested), om det drives annen virksomhet i tilknytning til stedet og om eventuell underholdning i lokalet. Konsept-

beskrivelsen skal også inneholde informasjon om målgruppe, åpningstider, skjenketider, profil m.v.

- f) Bekreftet kopi av styrers og stedfortreders bevis på bestått kunnskapsprøve etter alkoholloven (gjelder ikke ved søknad om ambulerende bevilling)
- g) Bekreftet kopi av styrers bevis på bestått etablererprøve, når dette kreves ihht serveringsloven (gjelder ikke salgsbevillinger eller ambulerende bevilling)
- h) Bekreftet kopi av gyldig serveringsbevilling (gjelder ikke salgsbevillinger eller ambulerende bevilling)

Ved søknad om fornyet bevilling, det vil si en fornyelse av eksisterende bevilling, og uten noen endring i driftskonsept, lokaliteter, eierforhold og styrer, er det tilstrekkelig å vedlegge pkt. a, b, c, f, g og h.

Alle med salgs- eller skjenkebevilling skal hvert år, innen 1. mai sende inn rapportskjema for alkoholomsetningen i foregående år og forventet omsetning i inneværende år. Det er utarbeidet eget skjema til slike rapporteringer. Vedlagt oversikten skal følge omsetningsoppgaver fra alle leverandører vedr. alkoholholdig drikk

Alle med salgs- og skjenkebevilling skal innen en gitt frist betale et begrenset forskudd for bevillingsgebyr og avregnet avgift for foregående år, slik det er fastsatt i kapittel 11 i forskrift til alkoholloven.

Søknader om salgs- og skjenkebevilling skal avslås dersom vandels- og kompetansekravet som framgår av alkoholloven ikke er funnet oppfylt etter konkret vurdering jfr. § 1 – 7b i alkoholloven

Endringer i eierforholdene, tilsettelse av ny styrer/daglig leder, endringer i driftskonsept og endringer av lokaler skal umiddelbart meldes kommunen. Eierskifte trenger ingen ny politisk behandling

Det skal alltid søkes ny bevilling når:

- a) virksomheten overdras til ny eier
- b) virksomheten har utarbeidet nytt driftskonsept med vesentlige endringer

- c) virksomheten flytter til andre lokaler

3.0 Vilkår i bevillingen.

Halden Kommune kan i samsvar med alkohollovens § 4-3. knytte vilkår til bevillingen. Vilkår er et alkoholpolitisk instrument som gir kommunen mulighet til å styre salgs – og skjenkenæringen i ønsket retning i samsvar med alkohollovens formål.

Vilkår må settes i samsvar med alminnelige forvaltningsrettslige regler, herunder i tråd med alkohollovens formål.

Halden Kommune setter følgende vilkår for å gi en salgs - /skjenkebevilling.

3.1

Alle skjenkesteder skal gjennomføre kurs i Ansvarlig Vertskap. Kursene er obligatoriske for styrer og stedfortreder for bevillingen. Kurset gjennomføres på nettet og kursbevis på bestått prøve må forelegges på tidspunktet for innlevering av søknaden.

3.2

Skjenkesteder kan ut fra en individuell vurdering av konsept, antall plasser og av ordensmessige årsaker pålegges bruk av godkjente ordensvakter, jfr. § 16 i serveringsloven (Når politiet finner det påkrevet, skal det ved serveringsstedet holdes ordensvakter godkjent av politiet. Politiet kan som grunnlag for godkjenningen kreve gjennomført kurs.) Kravet om godkjente ordensvakter kan også pålegges i løpet av bevillingsperioden. Ordensvaktene skal ha tilfredsstillende vandel, være godkjente av Politiet og ha gjennomført særskilt opplæring.

3.3

Salgs og skjenkestedene må være godkjent av brannvernmyndigheten , Mattilsynet eller annet aktuelt lovverk.

3.4

Det skal være områder og enkelte former for serveringssteder hvor det ikke skal serveres alkohol. Slike områder/steder er:

- i og ved skoler og barnehager, fritidsklubber m.v.
- steder som hovedsakelig har "drive in "eller" take away" servering.

3.5.Idrettsarrangement

En gitt skjenkebevilling kan gis med varighet en halv time før kampen og en halv time etter kampen. Det er ikke anledning til å skjenke under kampen eller i pauser under kampen. Skjenkingen skal foregå i et adskilt område fra de ordinære tribuner.

Ved andre idrettsarrangement kan en skjenkebevilling gis for et begrenset område og for et gitt formål.

Ut over disse unntak skal en skjenkebevilling ikke gis.

3.6

Ved søknad om ambulerende bevilling kan kommunen avslå/innvilge søknad om skjenking av alkohol med bakgrunn i arrangementets konsept og/eller målgruppe. Eksempler på dette er familiearrangement og lignende.

3.7

Ved servering av alkohol gr. 2 og 3 kreves skjenkekart og ved servering av mat kreves meny. Både alkohol /alkoholsvake og alkoholfrie alternativer og halvflasker med vin skal tas med i skjenkekartet. Både alkoholsvake og alkoholfrie alternativer skal også fremkomme ved de steder som bare har ølbevilling. Bevillingsinnehaver gis rett til selv å velge de alkoholfrie produkter som skjenkes, men skal tilby tilsvarende produkter som de alkoholholdige (som alkoholfritt øl og fruktbasert juice). Utvalget skal være i samsvar med gjestenes ønsker.

3.8

Arrangement enkelt anledning som retter seg mot et større publikum skal ha tatt e- opplæring i ansvarlig vertskap. Bevis på gjennomgått kurs skal vedlegges søknaden.

4.0 Salgsbevillinger

a) I Halden kommune er det en type salgsbevillinger:

- salg fra dagligvarebutikk

Halden kommune gir ikke bevilling til hjemmesalg, nettsalg eller salg på telefon for levering hjemme eller på utleveringspunkt..

Alkoholforskriftens § 3-4: Det kan ikke gis salgsbevilling for alkoholholdig drikk til bensinstasjon eller kiosk.

Den som har fått tilvirkerbevilling for øl kan etter en bevillingsmessig vurdering gis salgsbevilling for øl direkte fra eget bryggeri – eks. utsalg på eget produksjonssted: mikrobryggeri, gårdsutsalg etc.

b) Det skal innhentes uttalelse fra politi, kemnerkontor og helse-/sosialadministrasjon i forbindelse med alle søknader om permanent alkoholbevilling.

c) Ved søknad om fornyelse av bevilling for ny bevillingsperiode, skal også vektlegges at bevillingsinnehaver ikke skylder bevillingsavgift eller har andre restanser overfor kommunen i forhold til gitte pålegg og vilkår, herunder også at omsetningsoppgaver m.v. er levert.

5.0 Skjenkebevillinger

a) En skjenkebevilling kan omfatte følgende kombinasjoner:

- a. gr.1, alkoholholdig drikk inntil 4,75 volumprosent
 - b. gr.1 og 2, gr. 2 er alkoholholdig drikk inntil 22 volumprosent
 - c. gr.1, 2 og 3, gr. 3 er alkoholholdig drikk uavhengig av alkoholstyrke
- b) Hamburgerbarer, kiosker, gatekjøkken og bensinstasjoner skal ikke gis skjenkebevilling
- c) Foretak som driver flere skjenke-/spisesteder i atskilte lokaler, må ha egen bevilling for hvert av stedene. Det skal også rapporteres for hvert av stedene atskilt – dette omfatter også innrapportering av omsetning.
- d) Det skal innhentes uttalelse fra politi, kemnerkontor, evt. skattemyndighet og helse-/sosialadministrasjon i forbindelse med alle søknader om permanent alkoholbevilling.
- e) Ved søknad om fornyelse av bevilling for ny bevillingsperiode, skal også vektlegges at bevillingsinnehaver ikke skylder bevillingsavgift eller har andre restanser overfor kommunen i forhold til gitte pålegg og vilkår, herunder også at omsetningsoppgaver m.v. er levert.
- f) I Halden kommune benyttes følgende kategorier av skjenke- og spisesteder:
- a. Overnattingssted – alle former for overnattingssteder – gr. 1, 2 og 3
 - Skjenkested – Skjenking av alkohol er det primære – Matsservering kun i liten grad eller ikke i det hele tatt – gr. 1,2 og 3 eller alkoholholdig drikk gr. 1 og 2.
 - Spisested – alkoholholdig drikk gr. 1, 2 og 3
 - Selskapslokale
 - Dansested/diskotek/nattklubb – Begrenset på voksent publikum – Alle rettigheter eller øl og vin
- g) Dersom ordensforhold, konsept m.v. ligger til rette for det, kan det gis alkoholbevilling for uteservering av gr.1, 2 og 3. Slik skjenking må kun foregå på avgrensede områder i direkte tilknytning til et sted som har skjenkebevilling.
- h) Det gis anledning til å søke ambulerende bevilling. Det kan på samme tid benyttes inntil 5 slike bevillinger for gr.1, 2 og 3.

Lovregler pr. mars 2020:

Serveringsloven:

§ 15. Åpningstider

Kommunen kan i forskrift fastsette åpningstider for de serveringsstedene som ligger i kommunen.

Kommunen kan, når særlige grunner foreligger, gjøre unntak fra gjeldende åpningstidsbestemmelser for det enkelte serveringssted.

Vedtak om å innskrenke åpningstidene fastsatt etter kommunale forskrifter kan tidligst tre i kraft tre måneder etter at vedtaket er truffet.

Kommunen kan ved enkeltstående anledninger gi tillatelse til å lukke senere eller åpne tidligere enn til de tider som er fastsatt etter første eller andre ledd. Når en innehaver av skjenkebevilling får innvilget søknad om utvidet skjenketid ved enkeltanledninger etter alkohollovens § 4-4, innebærer dette samtidig at åpningstiden er utvidet tilsvarende.

Åpningstider fastsatt etter første, andre eller fjerde ledd gjelder ikke servering ved overnattingssteder til overnattingsgjester.

Alkoholloven

§ 3-7. Tidsinnskrenkninger for salg og utlevering av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol

Salg og utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 kan skje fra kl. 08.00 til kl. 18.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 15.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte salgssted innskrenke eller utvide tiden for salg i forhold til det som følger av første ledd. Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd er likevel forbudt etter kl. 20.00 på hverdager, og etter kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag. Det kan bestemmes at salg ikke skal finne sted til bestemte tider på dagen eller på bestemte ukedager.

Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

§ 4-4. Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdige drikker

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 kan skje fra kl. 13.00 til 24.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk kan skje fra kl. 08.00 til 01.00.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte skjenkested innskrenke eller utvide tiden for skjenking i forhold til det som følger av første ledd.

Fastsatt skjenketid kan utvides for en enkelt anledning.

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 er forbudt mellom kl. 03.00 og 13.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk er forbudt mellom kl. 03.00 og 06.00.

Tiden for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 kan ikke fastsettes utover den tid det kan skjenkes annen alkoholholdig drikk.

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

På overnattingssteder kan det skjenkes alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 til overnattingsgjester uten hensyn til begrensningene i denne paragraf.

Ved bransjeintern prøvesmaking kan det skjenkes alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 fra kl. 06.00 til 03.00 uten hensyn til begrensningene i denne paragrafen. Departementet kan gi forskrifter om hvilke krav som må være oppfylt for at en aktivitet skal anses som bransjeintern prøvesmaking, herunder om plikt til å gi melding om prøvesmakingen til bevillingsmyndigheten.

.....

Forskrift for Halden kommune om åpningstider for serveringssteder, salgstider for alkoholholdige drikker inntil 4,7 %, og skjenketider for serveringssteder.

Vedtatt av Halden kommunestyre 18.06.2020, med ikraftredelse fra 01.07.2020

(også kunngjort på Lovdata).

1.Åpningstider for serveringssteder:

Med hjemmel i serveringslovens § 15 skal følgende åpningstider gjelde for serveringssteder i Halden kommune:

Åpningstider alle dager:	kl 06:00 – 03:00
For uteservering alle dager:	kl. 10:00 – 03:00

Bensinstasjoner med matservering unntas, og kan holde åpent hele døgnet.

2.Salgstider for salg og utlevering av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol

Med hjemmel i alkohollovens § 3-7 fastsettes følgende forskrift for salgstider for alkohol gr.1 i Halden kommune:

Hverdager – Mandag – fredag	kl 09:00 – 20:00
Lørdager	kl. 09:00 – 18.00

Salg og utlevering av drikk med inntil 4,7% alkohol er forbudt etter kl. 20.00 på hverdager, og etter kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag. Salg og utlevering av drikk som nevnt skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

3.Skjenketidsbestemmelser.

Med hjemmel i alkohollovens § 4-4 skal følgende skjenketider gjelde i Halden kommune:

Skjenketider fredager, lørdager og dager før hellig-og høytidsdager:

Skjenketider gr.1 og 2 :	kl 10:00 – 02.30
Skjenketider gr. 3 :	kl 13:00 – 02.30
Skjenketider uteserveringer :	kl 10.00 – 02.30

Skjenketider alle øvrige dager:

Skjenketider gr.1 og 2 :	kl 10:00 – 02.00
Skjenketider gr. 3 :	kl 13:00 – 02.00
Skjenketider uteserveringer :	kl 10.00 – 02.00

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp (gjelder for både fastsatt skjenketid inne og fastsatt skjenketid ute).

For lukket selskap kan det søkes om utvidet skjenketid frem til kl. 03.00.

Utvidet skjenketid kan innvilges ved større arrangement i byen inntil kl 03.00 i samråd med politiet. Utvidet skjenketid kan kun gis ved skriftlig søknad i god tid før. Det stilles som vilkår for å kunne gi en utvidelse at ordensvakter er tilstede.

Ovenstående regler trer i sin helhet i kraft fra og med 1. juli 2020.

7.0 Delegasjon, saksbehandling, m.v.

- a) Søknader om salgs- og skjenkebevillinger skal opp til behandling i hovedutvalg for helse- , omsorg og sosialtjenester.
- b) Avgjørelse i følgende saker delegeres til Rådmannen:
 - *(ny) Alkohollovens § 1-6, annet ledd, Bevilling for enkelte bestemte anledninger utendørs og innendørs arrangementer etter konkret vurdering*
 - § 4-2 – for enkelt anledning å godkjenne at bevillingen utvides til å gjelde også utenfor skjenkelokalet – eget søknadsskjema benyttes.
 - Eierskifte på steder som tidligere har hatt godkjent bevilling delegeres til rådmannen
 - § 4-5 – for enkelt anledning å innvilge ambulerende bevillinger – eget søknadsskjema benyttes

- Alle serveringsbevillinger gitt i medhold av serveringsloven.

Bruk av delegasjon sendes som samlemelding til Hovedutvalget for helse- og sosialtjenester og som kopi til politiet, bevillingskontrollorgan, kemnerkontoret.

- c) Ved tildeling av alkoholbevilling skal det legges vekt på stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensyn til lokalmiljøet for øvrig. Det innhentes uttalelse fra politiet vedr vandel på sentrale personer i virksomheten, samt om andre politimessige hensyn. Helse- og sosialetaten skal uttale seg i forhold til hensynet til lokalmiljøet og edruskapspolitiske hensyn, stedets karakter og beliggenhet.

8.0 Gebyr for salg og skjenking

- a) Bevillingsgebyret fastsettes for ett år av gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.
- b) Gebyret skal betales etter følgende satser gjeldende fra 01.01.2021– avrundet til nærmeste hele liter:

Gebyret skal betales etter følgende satser:

Salg:

- 0,22 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1
- 0,60 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 2

Skjenking:

- 0,49 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1
- 1,29 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 2
- 4,27 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 3.

Bevillingsgebyret utgjør pr. år kr 1700 for salg og kr 5300 for skjenking. Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere. For enkelte bestemte anledninger og ambulerende bevilling kan kreve et gebyr på kr 360 pr. gang. Løpende årlig justering/fastsettelse av disse gebyrene skjer for øvrig gjennom budsjettvedtaket om de endres.

- c) Omsetningsoppgaver over omsatt mengde alkoholholdig drikk skal leveres innen 1. mai året etter omsetningsåret, sammen med oppgave over forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk i inneværende år. Dersom kommunen krever det skal bekreftelse på omsatt mengde alkoholholdig drikk fremskaffes fra revisor.
- d) Det foretas etterberegning og etteroppgjør for differansen mellom forventet omsetning

og omsetning av alkoholholdig drikk.

- e) Bevillingsavgifter skal innbetales innen de frister som fremkommer ved utsendelse av beregning/etterberegning.
- f) Manglende innlevering av omsetningsoppgaver og/eller manglende betaling av fastsatt bevillingsavgift medfører en tildeling av 2 prikker. Prikkene tildeles etter oversittet frist for innlevering av omsetningsoppgaver eller innbetaling av bevillingsavgift.
- g) Skip/fartøy som har flere kommunale skjenkebevillinger må betale bevillingsgebyr til samtlige kommuner. Gebyret skal fordeles likt mellom de aktuelle kommunene.

Bevillingsgebyret skal beregnes og fordeles av den kommunen hvor skipet har sitt utgangspunkt, d.v.s. den kommunen hvor turen starter.
- h) Bevillingsavgiften fastsettes av departementet og satsene som er brukt i reglementet gjelder inntil nye satser er vedtatt i departementet. Satsene fastsatt i forskrift kan således endres uten varsel.

9.0 Gjennomføring av kunnskapsprøven om alkohol for salgs-og skjenkesteder.

- a) Alle styrere og stedfortredere ved salgs- og skjenkesteder skal dokumentere kunnskap om alkoholoven ved bekreftelse på bestått kunnskapsprøve.
- b) Kommunen er ansvarlig for å avholde prøve innen 3 måneder etter at en person har bedt om å få gjennomført slik prøve.
- c) Prøven kan tas om igjen ubegrenset antall ganger – til bestått resultat er oppnådd.
- d) Avleggelse av prøven gjennomføres ved godkjent utdanningsinstitusjon. Kostnader ved avleggelse av prøven dekkes av den person som avlegger prøven.
- e) Kunnskapsprøven er personlig og følger ikke salgs- eller skjenkestedet.
- f) Bestått kunnskapsprøve har ikke tidsbegrenset gyldighetstid.

10.0 Gjennomføring av etablererprøven etter serveringsloven for serveringssteder.

- a) Alle styrere/daglige ledere av serveringssteder skal dokumentere kunnskap om serveringsloven og andre relevante lover vedr. drift av foretak. Slik dokumentasjon er enten bestått etablererprøve eller bestått fagutdanning. Kravet

gjelder ikke serveringssteder som har eller har søkt om serveringsbevilling før

01.01.2000.

Ved eierskifte eller ansettelse av ny styrer/daglig leder skal det sendes melding om dette til bevillingsmyndigheten. Denne må fylle kravene om dokumentert kunnskap etter serveringslovens bestemmelser.

- b) Kommunen er ansvarlig for å avholde prøven innen 3 måneder etter at en person har bedt om å få gjennomføre slik prøve.
- c) Prøven kan tas om igjen ubegrenset antall ganger – til bestått resultat er oppnådd.
- d) Avleggelse av prøven gjennomføres ved godkjent utdanningsinstitusjon. Kostnader ved avleggelse av prøven dekkes av den person som avlegger prøven.
- e) Etablererprøven er personlig og følger ikke serveringsstedet.
- f) Bestått etablererprøve har ikke tidsbegrenset gyldighetstid.

11.0 Gjennomføring av kurs i ansvarlig vertskap

Som nevnt i vilkårene for å gi en skjenkebevilling skal styrer og stedfortreder ha tatt et kurs i ansvarlig alkoholhåndtering.

- a) Avleggelse av prøven gjøres på nettet, på hjemmesiden til Helsedirektoratet.
- b) Kursavgift betales av kandidaten
- c) Kopi av kursbevis sendes bevillingsmyndighet og sammen med søknad om skjenkebevilling.
- d) Kurset er obligatorisk for alle med styrer og stedfortrederfunksjoner på et skjenkested

12.0 Kontroll med salgs- og skjenkestedene og reaksjoner ved overtredelse

- a) Hovedutvalg for helse- og sosialtjenester skal være kommunens kontrollutvalg. Kontrollutvalgets møter føres i egen protokoll. Til kontrollutvalget inviteres handels- og beverternæringen å oppnevne en observatør hver. Observatørene har bare talerett.
- b) Kontrollen med salgs- og skjenkenæringen utøves av godkjent kontrollorgan som innehar nødvendig kompetanse. Alle salgs- og skjenkesteder skal om mulig kontrolleres 6 ganger årlig. I tillegg kan det bestemmes hyppigere kontroller for hvert enkelt salgs- og skjenkested etter behov og individuell vurdering. Kontrollorganet skriver rapport for

hver gjennomført kontroll.

Gjennomførte kontroller, brudd på lovverk/retningslinjer, og iverksatte reaksjoner, legges fram for Kontrollutvalget 4 ganger hvert år.

- c) Det er utarbeidet egne retningslinjer for utøvelse av kontroll med salgs- og skjenkesteder.
- d) Etter alkohollovsforskriftens kap. 10 vedtas en prikkbelastning på overtredelser. Overtredelser fører til åtte, fire, to og en prikk. Likeartede brudd avdekket ved samme kontroll anses som ett enkelt brudd.

Prikkbelastningen på de ulike overtredelsene er som følger:

8 prikker:

- Salg, utlevering eller skjenking til person under 18 år.
- Brudd på bistandsplikten.
- Brudd på krav om forsvarlig drift.
- Hindring av kommunal kontroll.

4 prikker:

- Salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler.
- Skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler.
- Brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene.
- Skjenking av alkoholgruppe 3 til person på 18 eller 19 år.
- Brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk.

2 prikker:

- Det gis adgang til eller bevillingshaver ikke sørger for at person åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet.
- Mangler ved bevillingshavers internkontroll.
- Manglende innlevering av omsetningsoppgave.
- Manglende betaling av bevillingsgebyr.
- Brudd på krav om styrer eller stedfortreder.
- Gjentatt narkotikaomsetning på stedet.
- Gjentatt diskriminering.

1 prikk:

- Brudd på krav om alkoholfrie alternativ.
- Brudd på regler om skjenkemengde.
- Konsum av medbragt alkohol.
- Gjester medtar alkohol ut av lokalet.
- Brudd på plassering av alkoholholdig drikk på salgssted.
- Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket.
- Brudd på reklameloven.
- Andre overtredelser som omfattes av alkoholloven

Prikker er gjeldende i 2 årsperiode fra siste tildelte prikk.

Etter 2 år fra første prikk, slettes prikkene som er over 2 år gamle. Prikkene er gjeldene fra dato de er tildelt. Maks 12 prikker i løpet av en 2 års periode.

Dersom bevillingshaver i løpet av perioden på 2 år er tildelt til sammen 12 prikker, skal Utvalg for helse, omsorg og sosiale tjenester inndra bevillingen for et tidsrom på én uke.

Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker, skal Utvalg for helse, omsorg og sosiale tjenester øke lengden på inndragningen tilsvarende.

- Dersom det foreligger helt spesielle og svært formildende omstendigheter, kan kommunen tildele færre prikker for en overtredelse.
- Dersom det foreligger svært skjerpende omstendigheter, kan kommunen tildele flere prikker for en overtredelse.
- Utvalg for helse, omsorg og sosiale tjenester kan også øke lengden på inndragning ved svært skjerpende omstendigheter. I de alvorligste tilfellene for resten av bevillingsperioden.
- Dersom omstendigheter vektlegges, skal dette fremkomme særskilt i vedtaket.
- Utvalg for helse, omsorg og sosiale tjenester fattet enkeltvedtak om tildeling av prikker. Bevillingshaver skal i forbindelse med vedtaket orienteres om mulige konsekvenser ved ytterligere prikktildelinger.
- Vedtak etter annet ledd kan påklages etter forvaltningslovens regler. Der klageretten ikke benyttes, kan tildeling av prikker likevel påklages i forbindelse med klage på senere vedtak om inndragning hvor tildeling av prikker inngår som grunnlag.
- Dersom tildeling av prikker danner grunnlag for inndragning, skal kommunen sende ut forhåndsvarsel om inndragning av bevillingen.

Politiet har etter Politiloven hjemmel i lov til å stenge et salgs- eller skjenkested.

13.0 Andre forhold

- a) Administrasjonen skal føre oversikt over salgs-, skjenke- og serveringsbevillinger.

Disse oversikter er offentlige og skal til enhver tid være oppdatert.

- b) Salgs- og skjenkenæringen er pliktig å melde alle endringer til kommunen, uten unødig opphold.

- c) Dette bevillingsreglementet gjelder inntil nytt reglement er vedtatt.

.....

Retningslinjer for utøvelse av kontroll med salgs- og skjenkesteder i Halden kommune, gjeldende fra 1. juli 2020

1. Hovedutvalg for helse- omsorg og sosialtjenester tillegges funksjonen som kontrollutvalg for omsetning av alkoholholdig drikk i kommunen. Som kontrollutvalg har hovedutvalget ansvaret for kontrollen med kommunal skjenkebevilling og salgsbevilling for øl, samt

med skjenkebevillinger gitt av Sosial- og helsedepartementet i medhold av alkoholloven § 5-3 første ledd. Kontrollutvalgets møter føres i egen protokoll. Til kontrollutvalget inviteres handels- og beverternæringen å oppnevne en observatør hver. Observatørene har talerett. Det avholdes møter ved behov i kontrollutvalget.

2. Administrasjonen rapporterer om kontrollvirksomheten til kontrollutvalget ved behov eller når kontrollutvalget ber om slik redegjørelse.

3. Det skal føres kontroll med utsalgssteder med kommunal bevilling til salg av øl, med bevertningssteder med kommunal skjenkebevilling og med befalsmesser med statlig

bevilling i medhold av alkoholloven § 5-3 første ledd, samt med steder som er innvilget utvidet skjenkebevilling etter alkoholloven § 4-2 og ambulerende bevilling etter § 4-5.

4. Salgs- og beverternæring med skjenkebevilling skal kontrolleres så ofte som Hovedutvalget for helse- og sosialtjenester bestemmer det. Kommunen kan på helt fritt grunnlag bestille skjerpet kontroll mot ett eller flere bestemte salgs- eller skjenkesteder eller i et bestemt tidsrom, i tillegg til de regulære kontrollene. Kommunen står også fritt til å instruere kontrollør om spesielle kontrollformer, dobbeltkontroll med to kontroller av samme sted på samme dag, m.v.

5. Kommunen engasjerer kontrollorgan til å utføre kontrollarbeidet. Kommunen krever at de som tjenestegjør som kontrollører i kontrollorgan har gjennomgått et opplæringsprogram.

6. Administrasjonen fremforhandler kontrakten, som deretter legges frem for kontrollutvalget. Kontrakten fastsetter hvor høyt vederlaget for kontrollen skal være. Kontrakten skal være slik utformet at den kan reforhandles dersom forutsetningene i kontrakten har blitt endret som følge av endret politikk i kommunen. Det kan i kontrakten åpnes for at kommunen dekker faktiske utgifter knyttet til hver enkelt kontroll, f.eks ved bespisning på et spisested eller inngangspenger i en nattklubb. Slik dekning av kostnader forutsetter spesifisert oversikt over utleggene medfølgende bilag, med mindre dette er umulig av hensyn til kontrollen.

7. Kontrollen kan utføres åpent eller anonymt, alt etter hva som anses mest hensikts-

messig i den aktuelle situasjonen. Senest ved avslutningen av kontrollbesøket skal kontrollørene presentere og legitimere seg overfor ansvarshavende ved stedet og gi en muntlig redegjørelse for sine inntrykk av stedet og utøvelsen av bevillingen.

8. Kontroll av bevertningssteder skal minst omfatte:

- skjenketid
- aldersbestemmelsene for gjester og skjenkepersonale
- overskjenking
- skjenking ut over bevillingens omfang
- bevertningsstedets plikt til å føre alkoholsvak og alkoholfri drikk eventuelle særskilte vilkår som er satt i bevillingsvedtaket, f.eks om aldersgrense for gjester, spiseplikt, m.v.
- overholdelse av reklameforbudet
- generell orden i bevertningsstedet
- styrer og stedfortreder må fremlegge legitimasjon for å bekrefte sin funksjon

9. Kontroll med utsalgssteder med ølsalgsbevilling skal minst omfatte:

- aldersbestemmelser for kunder som kjøper øl og for betjening som selger øl
- salg til åpenbart berusede personer
- overholdelse av reklameforbudet
- overholdelse av informasjonsplikten ved oppslag, m.v.

10. Kontrollørene utarbeider skriftlig rapport om kontrollbesøkene. Dersom det påpekes brudd på lovverk og forskrift skal det skrives tilleggsrapport av kontrolløren. Denne skal være så detaljert som mulig og skal også innbefatte salgs- eller bevertningsstedets reaksjon når de ble oppmerksom på kontrollen eller det rapporterte forholdet. Senest én uke etter at kontrollbesøket er foretatt, skal rapporten, sammen med evt tilleggsrapport, sendes til bevillingshaveren, som får frist på to uker til eventuelt å kommentere rapporten.

11. Rapporten, vedlagt eventuelle kommentarer fra bevillingshaver, vurderes av administrasjonen med hensyn til eventuelle reaksjoner overfor bevillingshaver.

12. Dersom det på grunnlag av kontrollrapporten er aktuelt å vurdere inndragning av bevilling i medhold av alkoholoven § 1-8, skal kontrollutvalget avgi uttalelse om saken, eventuelt innhente juridisk vurdering av saken før et eventuelt endelig vedtak om

inndragning blir fattet av hovedutvalg for helse og omsorg

.....

SST/18.06.2020